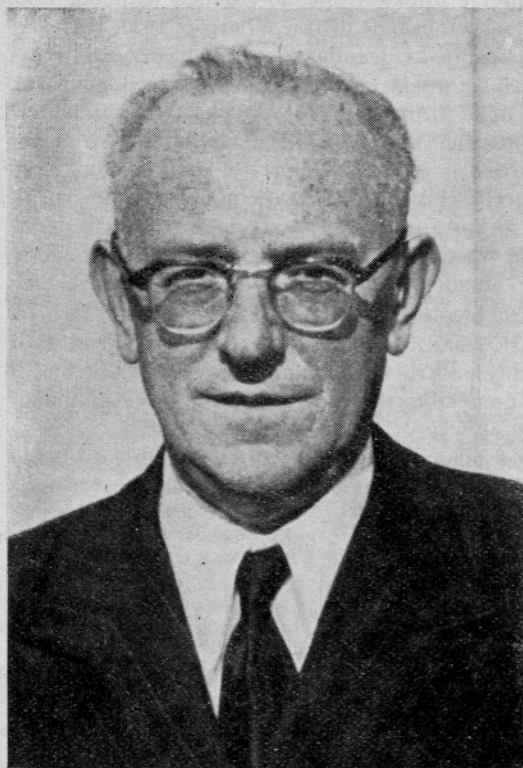

IN MEMORIAM

BOŽO ŠKERLJ

Slovensko znanost je zopet prizadela težka izguba. Zavrtna bolezen je mnogo prekmalu, dne 10. novembra 1961, prekinila delavno in izredno plodno življenje univ. prof. dr. Boža Škerlja, ustanovitelja slovenske antropologije in arheološkega sodelavca.

Rojen je bil 28. septembra 1904. leta na Dunaju. Po maturi leta 1922 je absolviral na ljubljanski univerzi študij naravoslovja in geografije. Na osnovi disertacije »Prispevek k antropologiji Jihoslovanů« je bil 1927 promoviran za doktorja naravoslovnih ved. Higiensko službo pri šolski polikliniki v Ljubljani je nastopil leta 1929. Za privatnega docenta iz antropologije je bil na Ljubljanski univerzi habilitiran leta 1933, imenovan za izrednega profesorja leta 1946, za rednega pa leta 1953. Na daljših študijskih potovanjih in na mednarodnih kongresih, kjer je poročal o svojih znanstvenih izsledkih, je bil v Češkoslovaški,

Poljski in v Nemčiji, na Norveškem in Švedskem, v Angliji, Franciji in Švici ter dvakrat v Ameriki. Kraljevi antropološki inštitut Velike Britanije in Irske v Londonu ga je leta 1953 izvolil za svojega častnega člana. Mnogo je predaval tudi doma, tako na akademijah v Ljubljani in Zagrebu, v Prirodoslovnem in Geografskem društvu ter drugod. Prav posebno pozornost je posvetil predavanjem v raznih poljudnoznanstvenih ustanovah. Bil je izvrsten pedagog in odličen organizator. Na fakulteti se je uveljavil kot dekan in prodekan, zlasti v Prirodoslovnem društvu kot večletni odbornik in predsednik. Arheološki vestnik

se ga mora spominjati kot svojega sodelavca in sodelavca. Dolga leta je bil član strokovnega sveta Sekcije za arheologijo SAZU. Njegovi nasveti so bili vedno globoko premišljeni in koristni. Vsak čas vedrega značaja in v vseh okoliščinah optimist je bil dober tovariš, ki je rad pomagal, če je le mogel. Delo za OF ga je zadnje leto vojne pripeljalo v koncentracijsko taborišče Dachau.

Bibliografija znanstvenih in poljudnoznanstvenih del prof. dr. Boža Škerlja obsega nad 200 naslovov knjig, razprav, člankov in prispevkov. Slednje je priobčeval v najrazličnejših revijah doma in na tujem. Razumljivo je, da je povsod obravnaval probleme iz fizične antropologije, kar bo prav gotovo vrednoteno na drugem mestu. Za nas je važno njegovo pojmovanje antropologije v najširšem smislu po anglo-ameriškem vzorcu, kar se je pokazalo zlasti v njegovi načelni razpravi »Arheologija, paleantropologija, paleoetnologija« (Arheološki vestnik 1951, 93—110). Že pred vojno je začel proučevati prednike človeka in njihovo sistematiko, tako n. pr. razmerje pitekanropa do človeka (Etnolog 1938, 257—262). V razpravi o kanibalizmu v starem paleolitiku (Quartär 1939, 108—119) je že tedaj zastopal mnenje, da je krapinski neandertalec živel istočasno s sapientnim človekom. V znatno večji meri se je antropogenezi posvetil po vojni. Plod teh prizadevanj je bila njegova učna knjiga »Razvoj človeka« (1950), v kateri je prikazal neandertalca le kot vzporedno vejo človeškega rodovnika. Z vsemi znanstvenimi argumenti in z vso strastjo je utemeljeval to naziranje zlasti v razpravi »Današnji problemi evolucije človeka« (Arh. vestnik 1951, 40—59). V istem smislu je v več člankih tudi še kasneje pojasnjeval vlogo in mesto neandertalcev v človeški evoluciji (Arh. vestnik 1956, 347—368; Antiquity, London 1960, 90—99, in drugod). Odlično je sodeloval tudi pri problemih pozne arheologije. Antropološko je obdelal okostja blejske nekropole (SAZU 1. razr.: Dela 2, 1950, 67—103; Razprave III, 1953, 313—333). S tem v zvezi je proučeval tudi orientacijo grobov v nekaterih srednjeveških nekropolah Slovenije (Arheološki vestnik 1952, 108—136) in priobčil pomemben prispevek k srednjeveški demografiji (Arheološki vestnik 1952, 250—256).

Pokojni prof. dr. Božo Škerlj je z neumornim delom zarezal globoke brazde v njivo naše znanosti in kulture. Ostal bo ne samo antropologom, temveč tudi arheologom v trajnem hvaležnem spominu.

S. B.